

**Integrationsrådets
rapport til
Kommunalbestyrelsen
om rådets arbejde i
2017**

Indhold

Indledning.....	4
Medborgsskabspolitik	4
Integrationsrådet anbefaler:	5
Hvad har integrationsrådet være medvirkende til.....	5
Uddannelse (5 anbefalinger)	5
Uddannelsesvejledning (5 anbefalinger)	6
Mentorer (4 anbefalinger).....	6
Skole og forældre (11 anbefalinger).....	6
Det kriminalpræventive arbejde (8 anbefalinger).....	6
Idræt (2 anbefalinger).....	6
Sundhed (12 anbefalinger)	6
Ældre (4 anbefalinger)	7
Borgerrådgiver (1 anbefaling).....	7
Frivillige (6 anbefalinger)	7
Kommunens integrationspolitik (15 anbefalinger).....	7
Danskkundskaber – tidlig start	7
Glædelig udvikling i behov for Basisdansk	9
Integrationsrådet anbefaler:	9
Tegn på sprog	9
Integrationsrådet anbefaler:	10
Skolereformen i Albertslund.....	10
Faglige tiltag.....	10
Sociale tiltag.....	11
Integrationsrådet anbefaler:	12
Elever der er ikke-uddannelsesparate.....	12
”Brug for alle unge”	12
Talentspejderne.....	14
Elever der er ikke-uddannelsesparate.....	14
Integrationsrådet anbefaler:	15
Vestegnens Sprog- og Kompetencecenter (VSK).....	15
Danskuddannelser	15

Andre kurser	15
Aktiviteter	16
Prøver	16
Forberedende Voksen Undervisning - FVU	16
Forberedende Voksen Undervisning i boligområder og på virksomheder	16
Integrationsrådet anbefaler:	17
Ulighed i sundhed – sundhed gennem livet – Sundhedsformidlernes arbejde.	17
Integrationsrådet anbefaler:	18

Indledning

Som det fremgår af denne rapport, er der stadig Integrationsområder, der skal have ekstra opmærksomhed.

Integrationsrådets formål er, at det skal bidrage til:

- at der udvikles mål for integrationsindsatsen,
- at Albertslund Kommunes integrationsindsats når sine mål,
- at der sker en målrettet integrationsindsats på ikke-kommunale områder,
- at den offentlige debat omkring integrationen styrkes.

Rådets opgaver er bl.a.,

- Integrationsrådet kan afgive vejledende udtalelser om den almindelige integrationsindsats i kommunen og om de introduktionsprogrammer, der tilbydes af kommunen.
- Integrationsrådet rådgiver kommunalbestyrelsen om udformningen af kommunens integrationspolitik, opstilling af mål og samarbejde med ikke kommunale områder.

Både formål og opgaver er, selvom der kommer en medborgerskabspolitik, vigtige og nødvendige.

Der er stadig brug for et Integrationsråd i Albertslund, det er stadig relevant at se på forskelle, der skyldes f.eks. forskelle i sprogkunderskab, i erhvervsfrekvens, og i kulturforståelse. Så længe de forskelle er der, er det relevant med et Integrationsråd og en integrationsindsats. Når der ikke længere er den forskel, nedlægger vi med glæde os selv.

Som det fremgår af denne rapport, har integrationsrådet i året, der er gået, arbejdet meget med sprog for børn og voksne. I daginstitutioner, skoler og på sprogcentret. Et område, der har haft meget opmærksomhed, og som behøver opmærksomhed. Sprog er en forudsætning for uddannelse. I Albertslund har vi en hel del unge, der erklæres ikke uddannelsesparate, når de forlader folkeskolen. Det kan vi ikke være bekendt.

Medborgerskabspolitik

Efterhånden har Integrationsrådet ventet længe på, at der fra politisk hold ville komme en medborgerskabspolitik, der skulle erstatte den eksisterende Integrationspolitik.

Derfor havde rådet inviteret Borgmester Steen Christiansen til et møde, for at han kunne informere rådet om hvor langt medborgerskabspolitikken var kommet og hvordan Integrationsrådets fremtid ville forme sig.

Efter indlægget skrev rådet et brev til Steen, hvor vi udtrykker vores tanker;

Kære Steen

Tak for dit oplæg på Integrationsrådsmødet. Den nuværende Integrationspolitik trænger i den grad til en opdatering. Efterhånden har vi ventet længe på Medborgerskabspolitikken og ser frem til den "rigtige" version, så vi kan få den i hånden og gennemlæse den.

Integrationsrådet er enig i, at der ikke længere skal være en Integrationspolitik, det er en rigtig udvikling at erstatte Integrationspolitikken med en Medborgerskabspolitik. Det er på tide, vi ikke længere taler om, hvad "de" skal gøre for at blive integreret, men at vi taler om, hvad vi alle sammen kan gøre for at få en sammenhængende kommune, hvor alle deltager og bidrager til fællesskabet.

Et af punkterne i dit oplæg er nedlæggelse af Integrationsrådet. Vi er helt med på, at Integrationsrådet i dets nuværende form ikke skal fortsætte, men mener, at der stadig er brug for et råd, der hjælper det kommunale system med at holde fokus på integrationen. Det nye råd kan sammenlignes med Ældrerådet, Handicaprådet, Skolerådet og Idrætsrådet.

I oplægget kom du ikke ind på, hvad der vil blive gjort for at fremme integrationen. Her ser vi ikke kun på integration mellem danskere med indvandrerbaggrund og danskere med gamle danske rødder, men i det hele taget integration: mellem unge og ældre, beboere i lejer og ejer, kulturbrugere og ikke kulturbrugere. Vi har tit brugt udtrykket "kendskab skaber venskab", og det er initiativer, der fremmer integrationen, der skal være med til at skabe en sammenhængende kommune. Det kan sagtens være borgerdrevne initiativer, men der er behov for en facilitator for at få borgerne i gang. Vi tror på, at der er mange ideer og mange, der gerne vil, de skal "bare" skubbes i gang.

Som nævnt mener vi ikke, at Integrationsrådet skal nedlægges, men at det kommer til at virke, som de mange andre råd i Albertslund. Alle disse råd tager sig på den ene eller anden måde af medborgerområder, så som integration, handicappede, sundhed, idræt, ældre, skoler og daginstitutioner. Som du på mødet var inde på, synes Integrationsrådet, at det §17.4-udvalg, du omtalte, kunne være et Medborgerråd på linje med vores brugergruppe på forsyningsområdet. Dette råd skulle bestå af repræsentanter fra alle de råd, vi har i Albertslund. En af opgaverne for dette råd, kunne være at facilitere alle de borgere, der kunne tænke sig at sætte medborgerdrevne initiativer i gang.

Vi ser frem til at modtage Medborgerskabspolitikken.

På vegne af Integrationsrådet, Formand Karen Tobisch

Integrationsrådet anbefaler:

- Dette brev er stadig gældende for vores opfattelse, og vi håber meget, det vil indgå i kommunens og politikerne videre arbejde med dels Medborgerskabspolitikken og dels Integrationsrådets fremtid.

Hvad har integrationsrådet være medvirkende til

I Integrationsrådet har vi nogle gang diskuteret, om alle vores anbefalinger nytter noget, bliver de nogen sinde taget til efterretning, fører de til noget.

Derfor er der blevet udarbejdet en oversigt fra 2010 og frem (Bilag 1). I den periode har Integrationsrådet i alt haft 88 anbefalinger fordelt på 12 forskellige områder. Nogle af anbefalingerne er gentagelser. Nu er det ikke sådan, at vi bilder os ind, at det alene er rådets anbefalinger, der har resulteret i de resultater, der er opnået, men Integrationsrådet har været med til at påpege problemområderne og løsningsforslagene.

Uddannelse (5 anbefalinger)

Integrationsrådet har her peget på, at der skulle udarbejdes sociale klausuler i udbud for at få elevpladser. At der skal gøres en indsats for at skaffe fritidsjob og at samarbejde mellem aktører på ungeområdet skal øges.

Der er nu udarbejdet sociale klausuler i indkøbspolitikken, der er et samarbejde mellem jobcentret og boligselskaberne om praktikpladser, der arbejdes i et eksternt finansieret projekt med fritidsjob, og det indgår i Ungestrategien. I Ungestrategien arbejdes der med at koordinere samarbejdet mellem forskellige aktører.

Uddannelsesvejledning (5 anbefalinger)

Her går anbefalingerne på at få inddraget forældre, flytte vejledningen ud til de unge samt have tilbud til alle unge, også de der ikke passer ind i de "almindelige" tilbud.

I projektet "Fremskudt vejledning i udsatte boligområder" samt Talentspejderne inddrages forældrene aktivt. I den boligsociale helhedsplan er uddannelsesvejledning til familierne en af indsatserne. Albertslund er gået ind i Glostrup produktionsskole, der nu hedder Glostrup-Albertslund produktionsskole, for at have tilbud til ikke-boglige unge.

Mentorer (4 anbefalinger)

Integrationsrådet har anbefalet at der udover de professionelle mentorer også kommer nogle unge til unge mentorer, frivillige mentorer, og mentorer fra de forskellige foreninger. Det er ikke alt, der er kommet gang i, men der er i ungeenheden kommet et korps af frivillige mentorer.

Skole og forældre (11 anbefalinger)

Et område der altid har haft Integrationsrådet bevågenhed. Sprog, uddannelse og det sociale, der sker i skolerne, er så vigtigt. Forældresamarbejdet går igen i mange af anbefalingerne. Det er så vigtigt at få skabt et godt samarbejde med forældrene omkring deres barns skolegang, gennem hele skoletiden. Det er et emne der, er fokus på i "Skole for alle". Rådets anbefaling vedrørende elevfravær er der også taget fat i.

Det kriminalpræventive arbejde (8 anbefalinger)

Her peges på samarbejdet med frivillige foreninger samt arbejde på tværs af organisationer.

Der er gang i projektet Bydelismødre, der er netop uddannet et nyt hold. Der er også startet et projekt for fædre BABA fædrenetværket (Bilag 2). Begge projekter har udspring i Albertslund Boligsociale Center.

Dansk som andetsprog (15 anbefalinger)

Mange af anbefalingerne går på Dansk som andetsprog i skolen. Heldigvis er der sket meget i den sidste tid. Der er gennemført undervisning af lærere i Dansk som andet sprog.

Desværre er der sket en stigning i antallet af børn, der ved skolestart har brug for basisdansk. Det har resulteret i ekstra fokus på sprogudvikling i daginstitutionerne, hvilket også har været en anbefaling fra Integrationsrådet.

Integrationsrådet har erfaret at faget "Dansk som andetsprog" er blevet nedlagt som fag på seminarierne. Det må betyde, at nyuddannede lærere mangler denne viden.

Idræt (2 anbefalinger)

Anbefalingerne går på at sørge for, at tilbuddene målrettes alle Albertslunds borgere, og at der især lægges vægt på at ramme de tosprogede familier. Desværre er der ikke nogle tiltag på dette område.

Sundhed (12 anbefalinger)

Flere af de anbefalinger, Integrationsrådet er kommet med, drejer sig om brugen af sundhedshuset og sundhedsformidlerne. Sundhedshuset bør være et omdrejningspunkt for sundhedsarbejdet i Albertslund, og derfor vil det være naturligt, at sundhedsformidlerne har en fast base i huset. Det er i gang, og der er ansat en aktivitetskoordinator, der bl.a. er koordinator for sundhedsformidlerne.

Ældre (4 anbefalinger)

Ældre af anden herkomst end dansk er ikke rigtig begyndt at være beboere i Albertslund plejeboliger. Integrationsrådet anbefaler, at personalet uddannes til at kunne tage imod disse beboere. Der er desværre ikke taget initiativer hertil endnu.

Borgerrådgiver (1 anbefaling)

Borgerrådgiveren er et rigtig godt initiativ i Albertslund. Der bør udarbejdes pjecer på andre sprog om dette. Desværre ikke udarbejdet endnu.

Frivillige (6 anbefalinger)

Integrationsrådet ser store potentialer i de kulturelle foreninger, i boligforeningerne og i det hele taget i borgerne i Albertslund. Den nye medborgerpolitik bør tage højde for at "udnytte" dette potentiale.

Kommunens integrationspolitik (15 anbefalinger)

De 15 anbefalinger dækker bredt. De seneste år har det især været den nye medborgerpolitik, der er blevet kommenteret. Integrationsrådet ser frem til denne politik, da den skal være en erstatning for integrationspolitikken, der er outdated.

Danskkundskaber – tidlig start

Noget af det, Integrationsrådet har beskæftiget sig med i alle årene, er børns dansksproglige udvikling, som danner baggrund for både deres uddannelse i skolen og deres videreuddannelse.

Det er derfor med vemod, vi de sidste år har set en udvikling, der går den modsatte vej.

Basisdansk-holdenes antal er steget i skoleårene 2015/16, 2016/17 og 2017/18. Tidligere år var der hhv. 37 børn og 58 børn og i skoleåret 2017/18 63 børn svarende til en stigning: fra 5 til 7 til 9 hold.

2015/16

Tabel 9: Resultat af sprogvurdering (344 børn er sprogvurderede)

Skoledistrikt	Alderssvarende dansk	Supplerende dansk	Basisdansk
Egelundskolen	39	5	3
Herstedvester Skole	82	18	11
Herstedøster Skole	60	9	8
Herstedlund Skole	80	14	15
I alt	261	46	37

Af de 37 børn der har behov for basisdansk undervisning ønsker de 34 børn at starte i en af kommunens skoler.

2016/17

Tabel 6: Resultat af sprogvurdering (331 børn er sprogscreenet)

Skoledistrikt	Alderssvarende dansk	Supplerende dansk	Basisdansk
Egelundskolen	35	6	4
Herstedvester Skole	66	12	17
Herstedøster Skole	64	6	10
Herstedlund Skole	76	8	27
I alt	241	32	58

Af de 51 børn der har behov for basisdansk undervisning ønsker de 43 børn at starte i en af kommunens skoler.

2017/2018

Tabel 7: Resultat af sprogvurdering (331 børn er sprogtestet)

Skoledistrikt	Alderssvarende dansk	Supplerende dansk	Basisdansk
Egelundskolen	39	3	6
Herstedvester Skole	84	6	17
Herstedøster Skole	66	4	8
Herstedlund Skole	67	10	32
I alt	256	23	63

Af de 63 børn der har behov for basisdansk undervisning ønsker de 57 børn at starte i en af kommunens skoler.

Tabel 8 - Antallet af basisdanskhold 14/15 – 17/18

Skoleår	14/15	15/16	16/17	17/18
Antal basisdanskhold	5	5	7	9

Af daginstitutionsfrekvensen fra boligområder fremgår det, at i boligområder som Bæk/Fosgården og Blokland går 100% af de 3-5-årige i institution, daginstitutionsprocenterne for 3-5 årige i hele kommunen er 94,6%. (Kilde KÅS-tal 2015). Dvs. at næsten alle børn i mindst 3 år har haft mulighed for lære dansk. Det er langt mere tid, end børnene får på basisdansk- holdene.

Hvorfor lykkes det ikke at få lært børnene et alderssvarende dansk i Albertslunds daginstitutioner? Eller lykkes det?

På Integrationsrådets møde i februar havde vi besøg af to daginstitutionsledere, der fortalte om arbejdet med danskindlæring. I begge institutioner brugte de principperne fra et vuggestueprojekt under Trygfondens Børneforskningscenter, der hedder "Leg og læring". Dette projekt har kørt i daginstitutionen Troldehøj i 2015/16.

Begge institutioner lagde meget vægt på, at det er den tætte kontakt mellem barn og voksen, der flytter noget. Børn skal have lov til at tale, og den voksne skal have tid til at samtale med barnet, skal sætte flere ord på det, barnet er optaget af. Der skal føres en samtale i en ligeværdig tone. Når et barn testes, er det fuldkommen klar over, at det er det, der foregår, der skal gives rigtige svar på spørgsmålene, barnet bliver mere tilbageholdende/dårligere til det.

Forældresamarbejdet er meget vigtigt. Forældrene skal forstå deres rolle. Arbejdet skal bygge på ligeværdighed og tillid. Det er vigtigt, at der aftales en fælles plan mellem personalet og forældrene. Det nytter ikke noget med oplysning/teori, forældrene skal se, hvad det er, der arbejdes med i praksis.

På kommunalbestyrelsesmødet i februar 2017 blev der afsat 1,6 mio. kr. varigt på vuggestueområdet. Midlerne skal bruges til en tidlig indsats for vuggestuebørn og anvendes til en motorikpædagog i en to årig periode samt øge normeringen til sprog i vuggestuegrupperne. Der afsættes også midler til oplæg på forældre- og personalemøder. Sideløbende vil der være en opnormering til institutioner, hvor der er vuggestuebørn. Disse steder forpligter leder og personalet sig til at vælge deres egne sproglige fokusområder

Med de ekstra midler og den viden man har fået fra projektet "leg og læring", bør der i fremtiden være bedre mulighed for, at flere børn har et alderssvarende sprog, når de starter i skolen. Her som i andre sammenhænge er forebyggelse bedre end helbredelse.

Glædelig udvikling i behov for Basisdansk

Som beskrevet tidligere i dette afsnit har der fra 2014/15 til 2017/18 været et stigende behov for Basisdansk. Indskrivningen til folkeskolen i Albertslund for skoleåret 2018/19 viser et faldende behov for Basisdansk.

Tabel 9 - Antallet af basisdanskhold 15/16 – 18/19

Skoleår	15/16	16/17	17/18	18/19
Antal basisdanskhold	5	7	9	5

Kilde Skoleindskrivning 18/19: Elev- og klassetal Sag nr. 3 på Børne- og Skoleudvalget onsdag den 13. december 2017

Hvad er der sket? Stigningen blev til dels begrundet i en ny testmetode, men der er ikke kommet anden test metode nu. Igen kan man spørge sig selv, er der for få eller for mange børn, der er blevet tildelt Basisdansk. Er det en glædelig nyhed eller er det bare lidt underligt? Det kunne være interessant at se hvilke institutioner børnene kommer fra, om der er store udsving i den enkelte institution, om der er sket særlig tiltage i den enkelte institution, om det er andet personale der tester, hvad er det sket?

Integrationsrådet anbefaler:

- At alle daginstitutioner prioriterer sprogstimulering.
- At personalet har tid til at fokusere på det enkelte barns udvikling og tid til at inddrage forældrene i samarbejdet omkring barnet.
- At det undersøges nærmere hvorfor der er så store udsving i tildelingen af Basisdansk.

Tegn på sprog

Integrationsrådet har, i alle de år rådet har eksisteret, beskæftiget sig med børnenes udfordringer i forhold til at have flere sprog. Det er oftest blevet set som en ulempe for børnenes sproglige udvikling at de er tosprogede, men er det det? UCC professionshøjskolen har kørt et 10-årigt forskningsprojekt som følger elevernes udvikling af literacy fra 0. kl. til 9. kl.. Literacy kan betegnes som vores ressourcer og færdigheder i at afkode, forstå og anvende tegn. Det er de samme klasse der er fulgt i hele perioden, men nogle elever er stoppet og der er kommet nye til. Projektet har modtaget den europæiske sprogris.

Projektet har fulgt 5 klasser i Ålborg, Aarhus, Vejle, Odense og København. I alle klasser er sproglig mangfoldighed et vilkår, og udfordringen i skolen er at håndtere denne mangfoldighed i den almindelige undervisning. Der er kørt to forløb om året, og data er opsamlet fra de to forløb på tværs af landet.

Projektet har fokuseret på børnenes sproglige ressourcer, på deres sproglige erfaringer. Det sproglige er knyttet til individet og uforudsigeligt. Mange børn har andre sproglige erfaringer, end hvad der normalt forstås ved ét modersmål og ét andetsprog. Børnene er meget interesserede i sproget, i deres eget sprog, det der tales i hjemmet og det der tales i skolen, i deres kammeraters sprog, og de sprog/tegn, der omgiver dem, på skilte – på plakater – i avisen – i sange osv. Det centrale for skole, leder og lærere er, at elevernes flersprogede erfaringer bruges som ressource. Det skal være god pædagogik at bruge barnets ressourcer som støtte til læring.

Børnene er i forløbet blevet udfordret i forhold til hvad de forstår som sprog. De har fået et "sprog om sprog". De er blevet opmærksomme på, hvordan de bruger sproget forskelligt i forskellige sammenhænge, f.eks. i skolen og sammen med forældrene.

De professionelle, der har deltaget i projektet, har fundet ud af, at børnene er meget interesserede i at udfordre deres sproglig formåen. Børnene er interesserede i hinandens sprog, f.eks. hvad hedder et ord på tyrkisk, kurdisk, dansk og engelsk. Børnene vil gerne lære hinandens sprog. Flere af børnene havde allerede ved skolestart sproglige kompetencer på deres modersmål, flere kunne stave og læse på modersmålet. Disse kompetencer blev "udnyttet" i den videre undervisning i det danske sprog. I stedet for at forbyde børnene at tale deres modersmål i skolen, blev de opfordret til at bruge sproget som understøttelse til at lære det danske sprog.

Der har også været fokuseret på forskelligheden i sprog, f.eks. hvilke ord bruges i sange, hvilke ordsprog er der.

Et andet projekt "Forældre som ressourcer" har fokuseret på forældreinddragelse. Her har et emne f.eks. været, at børnene skulle tale med deres forældre om, hvad de oplevede, da de flyttede til Nørrebro, nogen fra Tyrkiet, andre fra Frederiksberg. Samtidig med at de skulle skrive forældrenes fortælling ned, skulle de også lægge mærke til, hvilket sprog fortællingen foregik på, om det var forskelligt alt efter, hvor i fortællingen de var, om det var særlige ord, der blev sagt på et andet sprog.

Et andet emne drejede sig om at tale om, hvilke af havets dyr, der blev spist i hjemmet, og hvad disse dyr havde spist, samt hvad dyrene hed på et andet sprog.

Det er blevet kaldt "samtale-lektier", forældrene skulle ikke undervise deres børn, men skulle inddrages i undervisningen og på den måde få større interesse og engagement i deres børns skolegang.

Integrationsrådet anbefaler:

- At den viden, der er kommet fra de to projekter, videreformidles til skolerne i Albertslund, og at resultaterne bruges i undervisningsforløb. Principperne kan også bruges i daginstitutionerne.

Skolereformen i Albertslund

Når der tales om skolereformen, er det tit med fokus på elevernes længere skoledage og lærernes ændrede arbejdsbetingelser, men reformen er så meget mere end det.

I foråret 2012 vedtog Albertslund kommunalbestyrelse strategien "Skole for alle", der skulle udvikle folkeskolen fra 2012-2022. I 2013 kom den nye skolereform, og strategien blev tilrettet i 2014, så den understøttede den nye skolereform. I 2016 er den på baggrund af de hidtidige resultater blevet revideret.

Der er rigtig mange tiltag i Albertslund, dels faglige, men også sociale tiltag.

Faglige tiltag

To af de faglige tiltag er matematik og læsning/sprogforståelse, hvilket i dag hænger sammen, da matematikopgaver forudsætter en forståelse af sproget i opgaverne. Selvom Albertslund har opnået bedre resultater over årene, ligger vi stadig en hel del under landsgennemsnittet.

Karaktergennemsnit i matematik, 9. klasse, Albertslund

Skoleår	Karaktergennemsnit	Antal elever med mindst én matematik karakter
2013/2014	4,9	245
2014/2015	5,7	236
2015/2016	5,7	267

Skoleår	Karaktergennemsnit, hele landet	Antal elever med mindst én matematik karakter, hele landet
2013/2014	6,5	44.698
2014/2015	7,0	44.607
2015/2016	6,8	44.928

Sociale tiltag

- "Fællesskab for alle" handler om specialpædagogik og om nedbringelse af fravær, som stadig er en udfordring i Albertslund.
- "Fuld fart fremad" handler om at udfordre alle, hvor de er. Der arbejdes med udskolingsprofiler, så skolerne kan vinkle deres undervisning forskelligt.

Som et tværgående spor ligger indsatsen for en varieret skoledag.

- "Genoprettende praksisser", som er en metode til at håndtere konflikter, som både børn og voksne skal lære.
- Kulturtrappen er en satsning for, at alle klassetrin får kulturelle oplevelser udenfor skolen.
- "Udvikling af skole/hjem-samarbejdet"
- Trivselsmålinger
- Udarbejdelse af antimobningsstrategi.

Man kan ikke sige andet, end der er gang i meget, men er det for meget?

Udover de faglige og sociale tiltag er der generelle ændringer som følge af skolereformen . Ændringer, der skal indarbejdes i den almindelige skoledag.

Understøttende Undervisning skal bestemmes på den enkelte skole og for den enkelte klasse og vurderes hvert år. UUV kan bruges til to-lærerordning til et bestemt fag, eller man kan bestemme at fjerne UUV-timerne og forkorte skoledagen. Men det skal alt sammen bestemmes for den enkelte klasse.

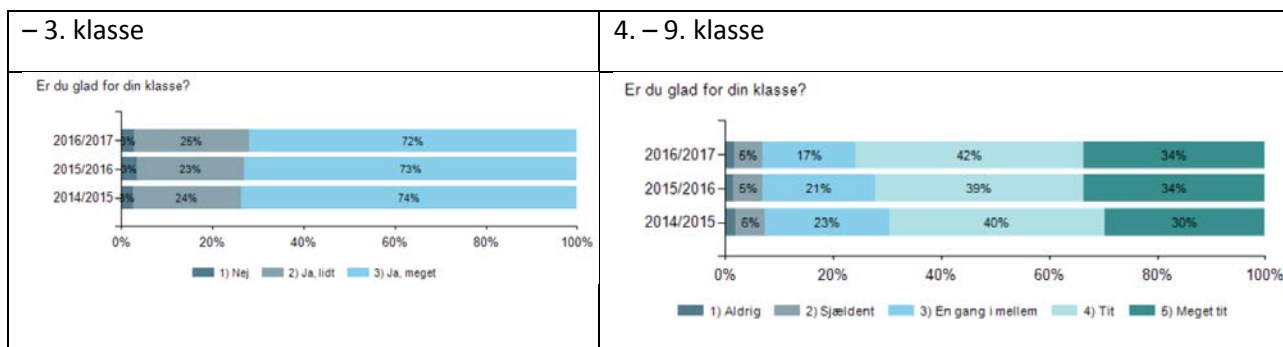
Bevægelse skal integreres i undervisningen.

I "Skolen for Alle" står der:

Alle skal være glade for at gå i skole. Forskning peger på, at for at lære bedre og mere er en af forudsætningerne, at den enkelte er en del af fællesskabet på skolen og i klassen. Samtidig er det afgørende, at barnet og den unge er i stand til at indgå i relationer både med kammerater og voksne.

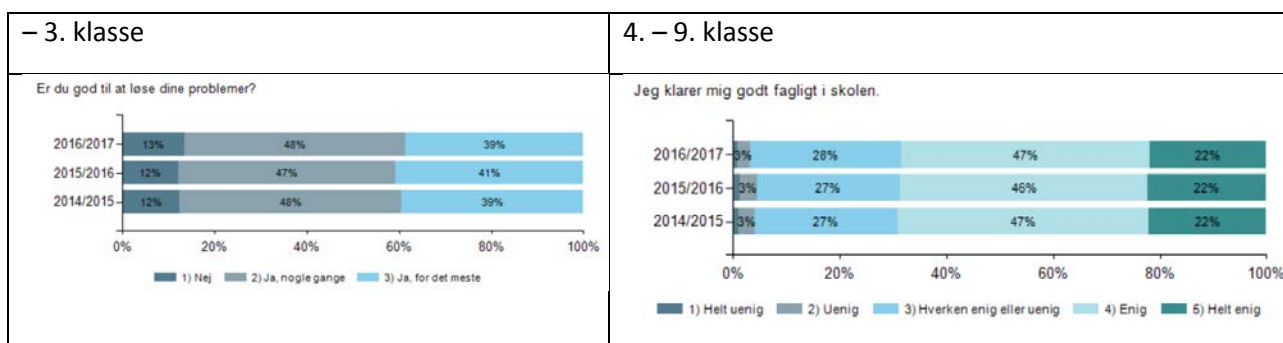
Trivselsmålingen er en indikator for, om det er tilfældet.

Når man spørger eleverne om de er glade for deres klasse, svarer de:

En overvejende del af eleverne er altså glade for deres klasse

Når man spørger til den faglige trivsel, svarer de:

Både de små og de store klasser, ser også ud til at synes, de klarer sig okay.

Så eleverne er glade for deres skole, de trives, og der sker en masse både faglige og sociale tiltag. Det går godt nok langsomt, men trods alt fremad. Albertslund er i gang med Skolereformen, også her langsomt, men støt.

- Er vi så bare utålmodige eller har vi ikke tid til at lægge børn til dårlige resultater i forhold til landsgennemsnittet?
- Er vores lærere uddannet godt nok til at klare alle de tiltag og udfordringer de møder i hverdagen?
- Har vi elever, der har større udfordringer end gennemsnittet af børn i landet?

Integrationsrådet anbefaler:

- At der fokuseres på sprogstimuleringen hele vejen, dvs. den tidlige indsats i daginstitutioner, at sprogstimuleringen fortsætter i indskolingen, på mellemtrinnet og i udskolingen.
- At børnenes sprogkompetencer på deres modersmål anerkendes og tages med i dansksprogstimuleringen.
- At alt personale, der arbejder med børnene i daginstitutionerne og skolerne, har faglig viden omkring sprogstimulering.

Elever der er ikke-uddannelsesparate

”Brug for alle unge”

Undervisningsministeriet startede i løbet af 2015 projektet ”Brug for alle unge”. Blandt landets 56 centre for Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU), skulle udvælges 10 UU-centre, som havde en stor del unge der var i målgruppen af ikke-uddannelsesparate.

UU-Vestegnen var så heldige, at de blev udvalgt. UU-Vestegnen dækker kommunerne Albertslund, Ballerup, Glostrup, Høje-Taastrup og Rødovre.

I Albertslund er der en stor gruppe ikke-uddannelsesparate.

Liste over "ikke uddannelsesparate" i 9. klasse udfra registrering i UV-Data med baggrund i indberetning i "optagelse.dk" 17.1.2017			
9. kl. UPV - EJ parat			
Albertslund - Skoler	Elever i alt	UPV - Ej parat - antal unge	Procent
Albertslund Ungecenter	19	18	95%
Egelundskolen	47	9	19%
Herstedlund Skole	45	14	31%
Herstedvester Skole	79	29	37%
Herstedøster Skole	86	23	27%
I alt	276	93	34%

Kilde; http://uu-vestegnen.dk/_files/Dokumenter/forside/ikke_up_skoler_alle_komm.17.1.2017.pdf

UU-Vestegnens projekt kører i Taastrupgaard og Hedemarken. Projektet har fået titlen "Fremskudt vejledning i udsatte boligområder". Der er 5-10 timer ugentligt fordelt på de to kommuner. Den primære målgruppe er ikke-uddannelsesparate unge i 7. - 8. klasse, men andre kan også bruge vejledningstilbuddene.

Vejledningen skal tilbydes, hvor de unge bor og færdes, og initiativerne skal være målrettet de unge, deres miljøer og netværk. Det er en pointe, at man overfor den unge ikke repræsenterer kommunen og ikke får fat i unge og forældre via skolen.

Projektet skal styrke samarbejdet i områderne mellem UU, boligsociale aktører, klubber m.v. Lokale aktører skal inddrages, og der skal skabes forankring. Ud over at flere unge bliver uddannelsesparate og kan gennemføre en ungdomsuddannelse, skal projektet bidrage til at etablere en platform for samarbejde og et gensidigt kendskab til de forskellige aktørers spidskompetencer. Der skal arbejdes på at finde nye metoder, der skal udforskes og eksperimenteres. Det er i orden at finde ud af at ikke alt duer, så er det bare at prøve noget andet.

UU-medarbejderne har lagt meget energi i at få en dialog med mange forskellige aktører og interessenter i området. Det har været en vigtig prioritering at have en dialog omkring samarbejdsmuligheder, forskellige tilgange til de unge og deres familier, samt sætte fokus på hinandens ressourcer. Der har været en stor velvilje og interesse, og drøftelserne har åbnet mange muligheder for samarbejde og aktiviteter.

I Albertslund kører projektet i samarbejde med det boligsociale arbejde i Albertslund Boligsociale Center. Det betyder, at kendskab til de unge og samarbejdsrelationer i lokalsamfundet er sikret, for der er en boligsocial medarbejder i området, der er meget engageret i projektet. Det betyder også, at projektet er sikret ud over projektperioden (2016-18), fordi det er indskrevet i den boligsociale helhedsplan (som varer 2020 ud).

Eks. på konkrete aktiviteter:

- Vejledning på Medborgercenter i Hedemarken torsdage 14-17. Her taler og hygger projektmedarbejderne sig med de unge. Der bliver talt om fremtidsplaner og uddannelsesmuligheder.

- Arrangement for unge og forældre med unge rollemodeller, som fortæller om deres vej i uddannelse.
- Valgfag for 7. klasse på Herstedøster skole om "en verden udenfor skolen", hvor man bl.a. besøger virksomheder.

Talentspejderne

Albertslund har indgået en aftale med Talentspejderne (<http://talentspejderne.dk/>).

Talentspejderne er en frivillig landsforening, der består af et mentorkorps. Mentorkorpset er selvstændige erhvervsdrivende, ledere eller fastansatte i virksomheder.

Alle mentorer certificeres ved at gennemgå et særligt tilrettelagt mentorkursus på to dage. Kurset gennemgår et helt fast og gennemarbejdet program for mentorforløbet. Programmets formål er at hjælpe ikke-uddannelsesparate unge til at finde og bruge deres evner og talenter, at anerkende de unge, som dem de er.

Aftalen i Albertslund tilbyder 4 elever (2 drenge og 2 piger) fra hver skole et mentorforløb. Eleverne skal være mellem 12-15 år og gå i 7., 8. eller 9. klasse. Det er de enkelte skoler, der udvælger eleverne til programmet. Indsatsen udvikles sammen med en styregruppe med udskolingslederne for alle 4 skoler, en ledelsesrepræsentant og en erhvervslivsrepræsentant.

Der er et fast program for alle 24 møder. Forløbet starter med et møde mellem mentoren, den unge og dennes forældre. Alle møderne foregår altid på virksomheden eller et offentligt sted, aldrig privat og varer godt halvanden time pr. gang. Den unge og mentoren arbejder sammen om nogle opgaver, der handler om at finde frem til, hvad den unge er god til, samt den unges styrker og evner. Efter det 22. møde overdrager mentoren viden om den unges udvikling til klasselæreren. Skolen kan også have været kontaktet undervejs.

Projektet i Albertslund er lige startet. Der er indtil nu uddannet 3 mentorer. Der er gang i rekrutterings- og uddannelsesfasen endnu, der var mentorkursus er den 8. november 2017. Mentorforløb bliver sat i gang, efterhånden som mentorerne er der. Skolen udvælger elever. Det kan være unge med lettere indlæringsvanskeligheder, besværlig familiesituation, begyndende misbrug eller andre udfordringer.

Virksomhederne vil gerne bidrage og har lettere ved at overskue dette faste koncept end at forpligte sig på en praktikperiode.

Talentspejderne skal organisere sig som en forening i Albertslund, når flere mentorer er blevet rekrutteret.

Gennem forløbet optjener den unge og mentoren en "bonus" på 25,- kr. pr. møde. Når alle 24 møder er afholdt er der opsparet 600 kr., de skal bruges til en fælles oplevelse for den unge og mentoren.

Et mentorforløb koster Albertslund kommune 2495,- kr.

Randers kommune har arbejdet sammen med Talentspejderne siden 2012 (Bilag 4). Deres erfaring viser at 12 ud af 15 unge bliver erklæret uddannelsesparate efter forløbet.

Elever der er ikke-uddannelsesparate

Det er Integrationsrådets opfattelse, at der er rigtig mange initiativer omkring de unge ikke-uddannelsesparate.

Udover de beskrevne initiativer er der også mulighed for at tage ekstra speciel undervisning i afgangsfagene på Ungdomsskolen samt få støtte fra kommunale mentorer eller frivillige mentorer.

Tidligere var der et rigtig godt tilbud på UU-Vestegnen om sommerskole til unge, der ikke havde opnået mindst 2 i henholdsvis dansk og matematik og derfor ikke kunne optages på EUD. Den unge kunne gå til en fornyet prøve sidst i juni. Hvis resultatet ikke var forbedret, men den unge opnåede et betinget tilbud, kunne den unge tage et to ugers sommerkursus der afholdtes i løbet af juli måned.

Noget af det, oplægsholderen fra UU-Vestegnen talte om, var samarbejdet på tværs. At der er mange der vil det bedste, men ikke altid får arbejdet sammen om den unge.

Integrationsrådet anbefaler:

- At der udarbejdes en sammenhængende kommunal indsats for unge ikke-uddannelsesparate.
- At tilbud om sommerskole på UU-Vestegen genindføres.

Vestegnens Sprog- og Kompetencecenter (VSK)

VSK er et kommunalt samarbejde mellem kommunerne Ishøj, Vallensbæk, Dragør, Tårnby, Brøndby, Glostrup, Hvidovre og Albertslund. VSK har 3800 kursister på et år.

Der er rigtig mange tilbud på VSK.

Danskuddannelser

- Danskuddannelse 1 - For latinske analfabeter, består af 6 moduler.
- Danskuddannelse 2 - For kursister med op til 10 års skolegang, består af 6 moduler.
- Danskuddannelse 3 - For kursister med mindst gymnasial uddannelse, kendskab til et europæisk fremmedsprog, består af 5 moduler, samt eventuelt en studieprøve.

Hvert modul er beregnet til et maksimalt antal lektioner. Modulet skal bestå i en modultest, der kan tages, når man er klar eller når man har nået max antal timer. Det gælder for både DU1, DU2 og DU3. På DU3 er der desuden en studieprøve, der kan tages af den studerende, der har bestået med høje karakterer. Denne studieprøve er adgangsgivende til universiteter og højere læreranstalter, hvis den studerende har de rette forudsætninger med fra hjemlandet.

Undervisningen forgår som klasseundervisning, men kan også tages online via E-sprogcentret.

For at lære dansk skal sproget bruges, derfor er kursisterne i løbet af danskuddannelsen to gange i sprogpraktik på en arbejdsplads.

Målgruppen for undervisningen ændrer sig, lige nu er der flest østeuropæiske håndværkere.

Man må samlet gå til dansk i max 3,5 år hvis man er kommet som arbejdskraft eller studerende. Familiesammenførte må gå 5 år.

Andre kurser

- 3-dages kursus i fødevarerhygiejne
- 6-dages kursus i fødevarerhygiejne
- Dansk på Arbejde
- Klar til Job – For tunge sager, det kan være sygemeldte og ressourceforløb. Individuelt forløb med træning, praktik og evt. dansk ved siden af.

- Sprog og Job – Et kursus for jobparate. Forløb på 200 timer, først 4 ugers undervisning, derefter praktik med en dags dansk sideløbende.
- Intensiv Danskundervisning for europæere. Bruges til østeuropæere på dagpenge, det er en straksaktivering med 28 timer om ugen.

Aktiviteter

- Temamøder med mulighed for at lære mere om Danmark.
- Åbne studiecentre, hvor kursisterne kan få hjælp og vejledning og træning til modultestene.
- Udtaleundervisning, hvor kursisterne kan træne udtale individuelt.
- Et kursistblad, der er skrevet af kursisterne.
- Frivillige aktiviteter på baggrund af kursisternes ønsker.

Prøver

Indfødsretsprøven. For at kunne søge om dansk indfødsret, skal indfødsretsprøven være bestået. Prøven består af 40 spørgsmål, 32 spørgsmål skal besvares korrekt for at bestå. Prøven varer 45 minutter. Der er prøver i juni og december. (Bilag 5a)

Medborgerskabsprøven (Bilag 5b). For at kunne søge om permanent ophold skal man have bestået medborgerskabsprøven. Prøven består af 25 spørgsmål, 20 spørgsmål skal besvares korrekt for at bestået. Prøven varer 30 minutter. Der er prøver i juni og december.

Forberedende Voksen Undervisning - FVU

FVU er kurser der skal forbedre dansk og matematik. De er oprindeligt udviklet til danskere med svage skolekundskaber, men bruges på VSK til forbedring af dansk og matematik for kursister med dansk som andet sprog.

FVU dansk består af fire trin, matematik af to trin, der kan afsluttes med en trintest. (Bilag 6)

- Bestået FVU dansk trin 3 giver adgang til 9.klasse og kan også give adgang til grundforløb på nogle erhvervsuddannelser.
- Bestået FVU dansk trin 4, samt matematik trin 2 svarer til folkeskolens 9. eller 10. klasses afgangsprøver og giver adgang til erhvervsuddannelserne.
- Bestået FVU dansk trin 4 giver også mulighed for at søge om dansk statsborgerskab.

FVU er korte kurser på 60-80 timer, det går stærkt, så kursisterne skal være motiverede og kvikke. For at tage et FVU forløb skal man kunne tale dansk, men ikke være over 9. klasse niveau. Det er gratis for kursisterne at deltage i FVU, de skal blot selv henvende sig. Hvis FVU indgår i en jobplan fra Jobcentret, skal kommunen betale for forløbet.

Forberedende Voksen Undervisning i boligområder og på virksomheder

Vestegnens Sprog- og Kompetencecenter har også FVU ude i boligområder og i virksomheder. Undervisningen er for voksne, der skal være bedre til at læse og skrive for at komme i job, gerne vil have adgang til erhvervsuddannelserne, gerne vil kunne hjælpe børnene med lektierne eller bare gerne vil blive bedre til at læse og skrive på dansk

Virksomhederne kan opfordre deres medarbejdere til at deltage i undervisning på sprogcentret. Der er også en mulighed for at oprette hold på virksomhederne. Det kræver, at der er mere end 8 medarbejdere, der deltager fra virksomheden. Hvis en medarbejder deltager på et FVU kursus, kan der gives SVU (Statens

voksenuddannelsesstøtte) enten til virksomheden eller til kursisten.

Undervisningen tilpasses medarbejderne, arbejdsfunktionerne og virksomheden. Der arbejdes med at forbedre kommunikationen med kolleger og ledelse, således at medarbejderne får større tryghed, undgår misforståelse, deltager mere aktivt, får større selvtillid og lyst til at lære nyt.

I boligområderne kan der oprettes lokale FVU-kurser, hvis der er deltagere nok, der ønsker at forbedre deres dansk. I samarbejde med Albertslund Boligsociale Center er der i september startet et hold på Bibliotek og Medborgercenter Hedemarken med undervisning to formiddage om ugen. (<http://abcenter.dk/det-laver-abc/aktuelt.html>)

”For at lære dansk skal sproget bruges” - det gælder både det mundtlige og det skriftlige sprog. Derfor er det vigtigt, virksomheder og boligområder aktivt tager del i deres medarbejders og beboeres danskundervisning, hvilket kan gøres ved at oprette FVU hold.

Integrationsrådet anbefaler:

- At Albertslund løbende informerer virksomhederne i kommunen om mulighederne for Forberedende Voksen Undervisning og Statens voksenuddannelsesstøtte til deres medarbejdere.
- At Albertslund benytter muligheden i forhold til deres ansatte, f.eks. SOSU-personale og rengøringspersonale, til opkvalificering ved hjælp af FVU og SVU.

Ulighed i sundhed – sundhed gennem livet – Sundhedsformidlernes arbejde.

I Albertslund har der siden 2010 været sundhedsformidlere. Projektet er et samarbejde mellem Hvidovre, Brøndby, Glostrup, Albertslund, Høje-Taastrup og Tårnby. En sundhedsformidler får mellem 40-80 timers uddannelse i sundhedsviden og sundhedspædagogik. I 2010 blev der uddannet 18 sundhedsformidlere fordelt på de 6 kommuner, og i 2014 blev der yderligere uddannet 14, da der i løbet af årene var en del sundhedsformidlere, der faldt fra, og der opstod derved et behov for at uddanne nye sundhedsformidlere. Der bliver løbende afholdt erfa-møder med sundhedsformidlerne, hvor kendt stof underbygges og ny viden formidles.

Sundhedsformidlerne brænder for sundhed for den enkelte borger, for familier og fællesskaber.

Sundhedsformidlerne kan skabe dialog med de etniske minoriteter på deres eget sprog og kulturelle baggrund. De har rødder i blandt andet Pakistan, Thailand, Afghanistan, Tyrkiet og Syrien.

Sundhedsformidlerne kan inspirere og formidle viden på dansk, arabisk, serbo-kroatisk, farsi, albansk og tyrkisk i emner som: det danske sundhedsvæsen, kost, motion, rygning, tandsundhed, reproduktiv sundhed, mv.

Med afsæt i ’peer to peer’ metoden agerer sundhedsformidlerne budbringere for sundhedsbudskaber til borgere med anden etnisk baggrund end dansk. En ”peer” betyder ligemand eller ligestillet, hvilket refererer til nogle bestemte ligheder i blandt andet alder, køn, social eller kulturel baggrund mellem sundhedsformidler og borger.

I efteråret 2016 blev der udarbejdet en evaluering af sundhedsformidlernes arbejde (Bilag 7). I den står der;

Evalueringen peger på, at sundhedsformidlernes møde med borgeren er en vigtig kanal til at formidle viden om sundhed – til såvel borgeren som til borgerens familie og netværk. I mødet med borgeren kan sundhedsformidleren identificere aktuelle behov hos målgruppen, så dialogmøderne

kan målrettes deres behov. Derudover fungerer mødet også som indgangsvinkel til at få adresseret andre problemstillinger end de sundhedsmæssige.

Sundhedsformidlerne kan bruges som brobyggere mellem borgeren og sundhedssystemet, fordi de har sundhedsviden. Sundhedsformidlerne arbejder forebyggende. Formidlingen foregår i hold.

Sundhedsformidlerne bruges også i individuelle sager og som peer mentor, dvs. en særlig indsats som Indvandrermedicinsk Klinik kan bevilge til deres patienter, som de er ved at udsluse til kommunale eller frivillige sundhedstilbud.

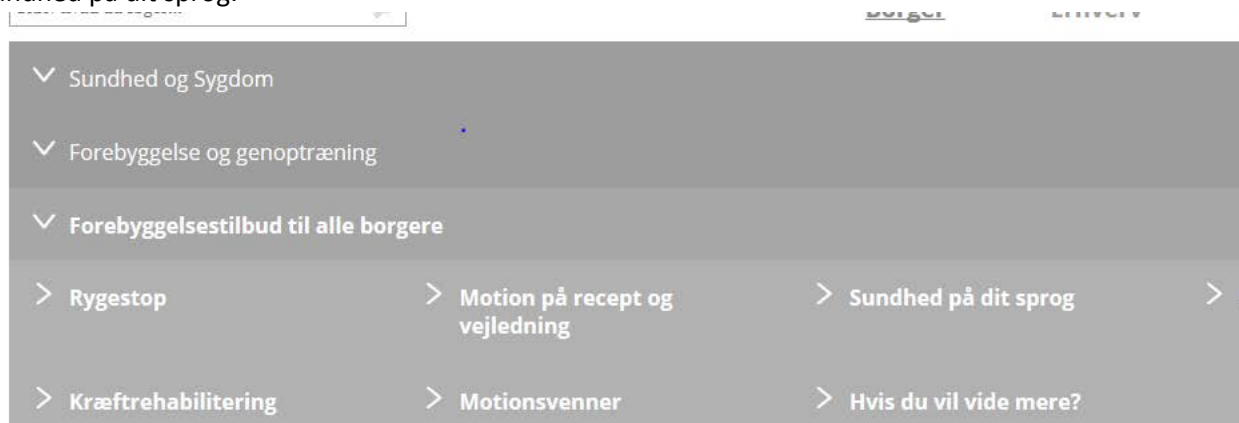
Sundhedsformidlerne har i Albertslund bl.a. disse konkrete aktiviteter:

- Forløb hos Albertslund Boligsociale Center,
- I Netværkshuset,
- I Tyrkisk Kulturforening
- Mor/barn madlavning i Sundhedshuset (for enlige, danske mødre)
- Børnehaveprojekt med undervisning om sund kost og diplomer til børnene
- Deltagelse på Jobcenter-projekter, bl.a. et hold i Sundhedshuset.
- Støtte til udfyldelse af sundhedsprofilen (Regionens sundhedsundersøgelse)

Sundhedsformidlerne kan selv komme med ideer og få dem godkendt og hjulpet på vej gennem kommunens koordinator.

Det har lige fra starten i 2010 været svært at finde oplysninger om sundhedsformidlerne på Albertslunds hjemmeside.

Man skal ind i Sundhed og sygdom – Forebyggelse og genoptræning – Forebyggelsestilbud til alle borger – Sundhed på dit sprog.

Og i kommunernes Sundhedspolitik (bilag 3) står der ingenting om Sundhedsformidlerne.

Integrationsrådet anbefaler:

At Sundhedsformidlerne tænkes ind i kommunens sundhedspolitik og sundhedsarbejde.